

En mor er en mor –

Det Frie Forskningsråd blev mødt med en overvældende interesse, da det såkaldte YDUN-program, målrettet mod yngre, kvindelige forskere, blev lanceret. Rådet modtog i alt 527 ansøgninger og havde midler til at støtte 17 projekter.

Selv om midlerne var få, har programmet fået en del kritiske bemærkninger fra typisk mandlige forskere, der ser tiltaget som undergravende for almindelige kvalitetskriterier. Principielt er jeg enig. Jeg så også gerne, at programmer som YDUN var unødvendige, da konkurrence om forskningsmidler bør inkludere alle, så de bedste uanset køn får de attraktive bevilninger. Når jeg alligevel synes, at programmet kan forsvares, skyldes det, at der er så mange kønsstereotyper og -uligheder i forskningsverden, der virker på en så subtil måde, at de undgår at påkalde sig opmærksomhed.

Lad mig give et par nylige eksempler fra min egen virkelighed. Jeg undskylder på forhånd til både arbejdsplads og kolleger, da vores virkelighed statistisk set er en af de mere ligestillede, hvorfor det kan virke urimeligt at hente eksempler herfra. Sagen er bare den, at det nu engang er min virkelighed.

Forsker – og mor

For nylig fik jeg tilsendt reklamemateriale

om en uddannelse, jeg underviser på. I magasinet møder vi et par af uddannelsens studerende, en mand og en kvinde. Kvinden afbildedes konsekvent kønsstereotyp i sin sygeplejerskeuniform, og hun smiler til fotografen; manden, som man kan forstå er økonom, bærer sit almindelige tøj, har briller og ser tænksom ud. I et andet tilfælde møder man i et videomateriale altovervejende mandlige undervisere, selv om uddannelsen har mange kvindelige undervisere, der oven i købet har højere titler end de mænd, der 'naturligt' er udvalgte til at repræsentere uddannelsen.

Det øverste ledelsesniveau på min arbejdsplads er kun repræsenteret ved mænd, og da der for nylig skulle genansættes, var der mange gode forklaringer på, hvorfor topledelsen forblev maskulin. Når jeg har søgt stillinger gennem min karriere, har jeg stødt på rene mandlige udvalg – skønt mit forskningsområde har masser af kvalificerede kvinder.

Endelig – som en kvindelig kollega gjorde opmærksom på – har Det Frie Forskningsråd valgt at portrættere en af de heldige 17 kvinder, der modtog de udskældte YDUN-midler, ved at fokusere på hendes moderrolle. Filmens fokus er, hvordan hun får livet som "topforsker og småbørnsmor til at hænge sammen". I filmen ser vi kvinden bære rundt på sine

småbørn, sidde i sandkassen, og vi følger hende selvfølgelig også ind på laboratoriet, om end fokus ret entydigt er hendes moderrolle og så det krævende forskerarbejde.

Kvindelige topforskere har børn, men det har deres mandlige kolleger også, og jeg tvivler på, at man ville fokusere på rollen som far, hvis det var en mandlig topforsker, der skulle berette om sin bevilning. Studerende på efteruddannelser er også sygeplejersker, men det forekommer alligevel interessant, at en så kønsstereotyp fremstilling automatisk synes at være den mest oplagte. Universitetsledelser kan huse kvinder, men det virker usandsynligt, at en universitetsledelse udelukkende kunne bestå af kvinder. Gad vidst om der er nogen af mine mandlige kolleger, der forsker inden for et område, hvor der findes masser af kvalificerede mænd, men som alligevel er stødt på ansættelsesudvalg udelukkende bestående af kvinder.

Så længe kvinde-kønnet enten 'naturligt' udgrænses eller repræsenteres på en meget kønsstereotyp måde, og så længe der ikke er grund til at formode, at denne meget observerbare kønsulighed skyldes en bevidst strategi om at spænde ben for kvinder, vil det måske være en god idé at fortsætte med initiativer a la YDUN. ■

*Nanna Mik-Meyer, antropolog
Professor mso, Institut for Organisation, CBS*

KLUMMEN (LAT. COLUMNA)

Psykolog Nyts klummetekster skrives på skift af seks personer, som har fået frie hænder til at ytre sig om tendenser i det moderne liv og samfund. Skribenterne repræsenterer vidt forskellige fagområder – og opgaven lyder ikke på at skrive om psykologi.